

Jogalkalmazási problémák a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásokban

A Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport (GYEM) tapasztalatai

GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ELLENI MUNKACSOPORT

Szerzők:

Dombos Tamás
dr. Jovánovics Eszter
Dr. Kirs Eszter
Dr. M. Tóth Balázs
dr. Udvari Márton

A jelentésben feldolgozott ügyek részletes leírásai elérhetőek:

<http://www.gyuloletellen.hu/esetek>

Összefoglaló

A Kormány által létrehozott Emberi Jogi Munkacsoport Egyéb Polgári és Politikai Jogok Védelméért Felelős Tematikus Munkacsoportjának keretei között 2013. november 15-én tartott ülésen a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport (GYEM) tagjai vállalták, hogy az általuk kritikusként tartott jogalkalmazási problémákra konkrét eseteken keresztül világítanak rá, mégpedig azon ügyek anonim felhasználásával, amelyekben a tagszervezetek megbízott ügyvédei valamilyen eljárási (tipikusan sértetti képviselői) pozícióban jogi képviselőt látnak el. Az alábbi rövid leírás ennek a vállalásnak tesz eleget, a standardizált módon feldolgozott anonimizált eseteket háttéranyagként a GYEM honlapján (www.gyuloletellen.hu/esetek) a közeljövőben nyilvánosságra hozzuk. A szövegben az egyes esetek rövid tényállása szerepel, a honlapra felkerülő esetszövegekben további információk is elérhetőek lesznek. Az esetek alapján a következő jogalkalmazási problémák említhetők tipikusként:

- I. Alulminősítés***
- II. Rendőri intézkedések elmulasztása**
- III. Nyomozati lépések elmulasztása**
- IV. Jogorvoslathoz való jog szűk tere**

Egy-egy eset több kategóriába sorolható, ilyenkor az első említéskor ismertetjük a tényállást, és a későbbi említések során zárójelben hivatkozunk a korábbi esetismertetés számára. Fontos felhívunk a figyelmet arra, hogy a GYEM az erőszakos gyűlölet-bűncselekményekkel (elsősorban a közösség tagja elleni erőszak tényállásának keretei között értékelhető bűncselekményekkel) foglalkozik, ezért jelen elemzés nem terjed ki a GYEM tagszervezetei által képviselt, a közösség elleni uszítás tényállásának megvalósítására alkalmas, gyűlöletbeszéd útján megvalósuló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos jogalkalmazási problémákra.

* Alulminősítésen azt értjük, hogy az előítéletes motivációt figyelmen kívül hagyják az eljárásban, ezért ha bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indul is büntetőeljárás, a cselekményre nem a Btk. megfelelő tényállását alkalmazzák, hanem egy enyhébben büntetendő cselekményét. Ennek az eredménye általában az, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítása esetén sem a jogalkotó által meghatározott büntetési tételkeretben kerül sor a szankció meghatározására.

I. Alulminősítés

I/1. Nyomozati szakban

1. KLUB64, BUDAPEST (2010. JÚNIUS 13.): Az áldozat az egyik ismert meleg szórakozóhelyről tartott hazafelé. Néhány sarokra onnan a Klub64 nevű szórakozóhely előtt haladt el. A szórakozóhely üzemeltetője Toroczkai László, a szélsőjobboldali Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetője; a szórakozóhelyet „nemzeti szórakozóhelyként” hirdették. A Klub64 előtt három férfi várakozott, mikor az áldozat elhaladt mellettük, az egyikőjük minden előzetes jelzés nélkül többször megütötte, miközben azt kiabálták neki „*mocskos buzi!*”. Az áldozat elvesztette eszméletét, nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szerzett, hónapokon át tartó fogászati kezelésre szorult.

Az áldozat jelentette az esetet a VII. Kerületi Rendőrkapitányságnak, ahol azt mondták neki, ha a sérülései nyolc napon belül gyógyulnak, csak feljelentés esetén indul eljárás, ha viszont nyolc napon túl, akkor hivatalból. A rendőrség arra kérte az áldozatot, hogy jelezze, ha kiderül a sérülés súlyossága, de arról nem tájékoztatták a sértettet, hogy ha gyűlölet-bűncselekményről van szó, az eljárást hivatalból meg kell indítaniuk. Az áldozat az orvosi vizsgálat után telefonon felhívta a rendőrséget, és jelezte, hogy a sérülése nyolc napon túl gyógyul, de a rendőrség többet nem kereste. A rendőrség által kiadott sajtóközlemény alapján nem indult büntetőeljárás az ügyben, mert a sértett nem tett feljelentést. Az eljárást evidensen meg kellett volna indítani hivatalból, legalább garázdaság vétsége miatt.

2. GYÖNGYÖSPATA (2011. MÁRCIUS. 4.): A szélsőséges, cigányellenes Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület „járőrözése” idején a 35 hetes terhes roma sértett vásárolni volt a közeli boltban. Hazafelé, a cigánysoron egyszer csak arra lett figyelmes, hogy két feketeruhás, maszkos, mellkasán ostort viselő férfi elkezdte követni. Amikor a közelébe értek, elkezdtek köpködni, a nyakába lihegni.

Az eljárás során a rendőrség figyelmen kívül hagyta a nyilvánvaló cigányellenes motívumot, és először becsületsértés vétsége miatt áttette az ügyet a bíróságra. Majd e határozatát saját hatáskörben hatályon kívül helyezte, megállapítva, hogy a cselekmény csupán becsületsértés szabálysértésének megvalósítására alkalmas, amelynek tekintetében akkor még a helyi jegyzőnek volt hatásköre. A sértetti képviselő panasza alapján az ügyészség utasítására elrendelt helyes minősítés (közösség tagja elleni erőszak) ellenére végül megszüntették az eljárást arra hivatkozva, hogy nem állapítható meg, hogy az elkövetők cselekménye a sértett ellen irányult.

3. GYÖNGYÖSPATA (2011. MÁRCIUS 10.): A sértett fiatalasszony egy másik cigányok lakta ház udvarán tartózkodott két éves kislányával és 5-6 másik asszonnyal. Az utcán elhaladó három férfi és egy nő közül – a Betyársereg nevű szélsőséges szervezet öltözékében voltak – az egyikük minden előzmény nélkül rájuk ordított, hogy mit hangoskodnak, rohadt patkányok, takarodjanak be. A sértett megkérdezte, hogy mi a baj azzal, hogy kinn ülnek a kertben. A férfi odarohant a kapuhoz – két lépésnyi távolságra –, elővett egy fokost és egy ostort, és kiabált: „*Te büdös retkes cigány, a kurva anyádat. Megöllek!*” A vele lévő nő lefogta és elrángatta, de többször visszarohant és azt üvöltötte, hogy „*Rohadt cigányok, a véretekblől fogom felépíteni az új házamat ide a cigánysorral!*” „*Véretekkel fogom kifesteni az új házamat!*” Tovább veszekedtek, majd nyomatékos adva szavainak a férfi baltájával

a sértett felé suhintott. A férfi utóbb az interneten azzal büszkélkedett, hogy egy karikás ostorral csinált rendet Gyöngyöspatán.

A közösség tagja elleni erőszak (bántalmazás kísérlete, illetve kényszerítés) miatt tett feljelentés ellenére a rendőrség zaklatás bűncselekménye miatt folytatott nyomozást, pedig a tényállásból egyértelműen megállapítható a rasszista motiváció gyanúja. A sértetti képviselő észrevétele alapján az ügyészség azt a tájékoztatást adta, hogy a rasszista motiváció gyanúja fennáll, ugyanakkor a cselekmény legfeljebb a közösség tagja elleni erőszak garázda alakzatának kimerítésére lenne alkalmas, amely tényállás azonban még nem volt hatályban a cselekmény elkövetésekor. A nyomozást később megszüntették arra hivatkozással, hogy nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése. Hogy legalább a garázdaság vétsége miért nem merült fel az esetben, az érthetetlen.

4. GYÖNGYÖSPATA (2011. ÁPRILIS 16.): A cigánysoron lakó családból a szülők este hazamentek vacsorázni, gyerekeiket egy másik házban hagyták, mert félték a cigánysoron tartózkodni a szélsőségesek jelenléte miatt, csak ételért mentek haza. Kapujuk előtt öt fekete ruhás szitkozódott. Utóbb vélhetően ugyenezen személyek kővel bedobták az ablakot, miközben a sértettek a házban tartózkodtak. Közben azt kiabálták: *„Meghaltok, büdös, tetves cigányok, ha nem költöztök el innen Patáró!”*.

A feljelentésben a sértetti képviselő hivatkozott arra, hogy a közösség tagja elleni erőszak kísérlete megvalósulhatott, a rasszista indítékra számos körülmény utal. Ennek ellenére garázdaság miatt nyomoztak, de elmulasztották beszerezni azokat a bizonyítási eszközöket, amelyek az elkövetők beazonosítását szolgálták volna (ld. III. rész). Így a garázdaságként való minősítéssel, majd a nyomozás felfüggesztésével szemben a sértett nem élt panasszal, mert nem látta már értelmét, nem tudott már bízni a hatóságban.

5. PRIDE 2011 TÁBLÁK, BUDAPEST (2011. JÚNIUS 18.): A 2011-es Budapest Pride-on szélsőségesek táblákat tartottak a magasba, amelyeken a melegek megsemmisítésére hívtak fel (a táblán egy kötél, egy a melegek náci Németországbeli üldöztetésére utaló rózsaszín háromszög volt, és az alábbi felirat: *„Újfajta bánásmódot a melegeknek”). Az ellentüntetők folyamatosan a „Mocskos buzik, mocskos buzik” rigmust skandálták. A Magyar Gárda korábbi kapitányát látták többen a helyszínen, amint egy egyenruhás csoportot parancsszavakkal vezényelt. Amikor egy újságíró rákérdezett, mit csináltak, ennyit válaszoltak: *„Elkapjuk őket!”* A felvonulás zárt helyszínét elhagyó számos résztvevőt zaklattak és bántalmaztak, ezen támadások kapcsán több esetben is indult büntetőeljárás.*

A hatóságok szerint a tábla felmutatása a közösség tagja elleni erőszak garázda alakzatát (174/B. § (1a)) nem valósította meg, mivel *„a homoszexuálisokkal való bánásmódra [értsd: megsemmisítésükre] vonatkozó véleményre (...) nem nyíltan, hanem egy ábra és egy szimbólum felhasználásával burkoltan utal”,* amely nem tekinthető *„a társadalmi együttélési szabályok nyílt, tudatos, egyértelmű semmibevételének”*. Álláspontunk szerint az előítéletes motívum és a kihívó közösségellenesség burkolt utalásokkal is egyértelműen megvalósulhat. A 174/B. § (1a) szakaszát a gyöngyöspatai szélsőséges járóőrzést követően iktatta be a jogalkotó pontosan azért, hogy a nem erőszakos, de a védett csoport jelenlétében, riadalomkeltésre alkalmas módon megvalósuló, kihívóan közösségellenes rasszista cselekményeket büntesse. A tényállás, mivel a garázdaság vétségéhez képest nem tartalmazza az erőszakosságot, gyűlöletbeszéddel, szimbolikus beszéddel is elkövethető.

6. LÖVÖLDE TÉR, BUDAPEST (2012. MÁRCIUS 22.): Az áldozat hazafelé tartott a trolibuszon, amikor két fiatal férfi alkoholos befolyásoltság alatt bántó szavakkal kezdte illetni („köcsög”, „buzi”, „kis faszszopó”). A sértett elmondása szerint ruházatából (rózsaszín póló, selyem hatású melegítő felső, szűk nadrág,) következtethették ki, hogy meleg, illetve szerinte a támadás hevessége is alátámasztja ezt. A Lövölde téren leszállt a troliról, és halkán maga elé annyit mondott: „Gyere!”. A két férfi is leszállt a troliról, és követni kezdte. Megpróbálták megrúgni, de kiöntötték magukra a sörüket. Az egyik férfi bántalmazni kezdte, és halálosan megfenyegette az áldozatot. Az áldozat a földre esett, ezt követően is tovább ütlegelték.

Az áldozat feljelentést tett, amelyben részletesen kitért a szexuális irányultságára vonatkozó bántó szavak használatára és a többi gyűlöletmotivációt valószínűsítő körülményre. Ennek ellenére a gyűlöletmotiváció kapcsán mondottakat a rendőrség nem jegyzőkönyvezte. Később jogi képviselő jelenlétében feljelentés-kiegészítéssel is élt. A nyomozást a rendőrség ismeretlen tettes ellen testi sértés miatt folytatta, majd felfüggesztette. A minősítést a sértett megpanaszolta, amit az ügyészség elutasított, azzal érvelve, hogy *„Az elkövetők által használt trágár kifejezések az ittas állapotban elkövetett garázda jellegű, gátlástalan támadások során sajnálatos módon igen széles teret nyertek, elszaporodtak, azt az agresszívan, kötekedően fellépő elkövetők válogatás nélkül használják.”*

7. BUDAGYÖNGYE, BUDAPEST (2012. MÁJUS 9.): Két idős asszonynak a zsidó, illetve cigány származása miatti nyilvános szidalmazását becsületsértésnek minősítette a rendőrség. Többszöri jogorvoslat folytán került az ügy a BRFK-ra, ahol a sértetti képviselő panaszát először elutasították arra hivatkozva, hogy a cselekmény nem meríti ki az uszítás tényállását. Utóbb saját hatáskörben korrigálták döntésüket, és a panasz alapján elrendelte a BRFK a nyomozást a 174/B. § (1a) bekezdés megalapozott gyanúja miatt 2013 tavaszán. Azóta nem kapott tájékoztatást a sértetti képviselő az eljárás állásáról.

8. DEVECSER (2012. AUGUSZTUS 5.): 2012 augusztusában a Jobbik demonstrációt szervezett Devecseren *„Élni és élni hagyni, demonstráció a jogos magyar önvédelemért”* címmel. A tüntetésen több szélsőséges szervezet vett részt, többen felfegyverkezve (vascsővel, ostorral, arra szerelt kővel, botokkal), gyakran alakzatban, vezényszavakra vonultak. A demonstráció célját különböző internetes források a *„magyarokat lincselő devecseri cigányok”,* illetve *„az együttélési normákat betartani képtelen cigánybűnözők”* elleni fellépésben jelölték meg. Számos uszító, az indulatok felkorbácsolására alkalmas megnyilvánulás hangzott el a szónokoktól. Például Tyirityán Zsolt, a Betyársereg vezetője a közönség előtt a faji háború jeleiről és etnikai alapú konfliktusról beszélt. Egyebek mellett azt mondta: a cigány fajta úgy van kódolva, hogy benne van a bűnözés. Kifejtette: *„a genetikailag kódolt hulladékokat ki kell irtani a közéletből”,* majd kijelentette, hogy *„eltáposzuk azt a jelenséget, amit ki kell irtani az életterünkéből”.* A beszédek után a demonstrálók a település romák lakta részére vonultak, ahol rasszista, kirekesztő jelszavakat (pl. *„mocskos cigányok!”*) skandáltak, majd vizes palackokkal, betondarabokkal, kövekkel kezdték dobálni a romák házeit. Az egyik ház udvarára bedobott betondaraboktól és kövektől többen megsérültek.

Álláspontunk szerint a romák lakta utcákban való mocskos cigányozással már megvalósították a skandálók csoportosan a közösség tagja elleni erőszak garázda alakzatát (174/B. § (1a)), a palackokkal, kövekkel, betondarabokkal dobálással pedig erőszakos gyűlölet-bűncselekményt – bántalmazás kísérletét, illetőleg azok tekintetében, akiket eltaláltak, befejezett bántalmazást – (174/B. § (1)) követtek el. Ehhez képest csak nyolc hónappal később, 2013 áprilisában sikerült a rendőrségnek

közösség tagja elleni erőszakként minősíteni az ügyet. Az elmulasztott rendőri intézkedéseknek köszönhetően azonban mindössze egy elkövetőt sikerült beazonosítani, így vádemelésre is csak egy személlyel szemben került sor.

9. FERENCIEK TERE, BUDAPEST (2012. DECEMBER 16): Az áldozat egy buliba tartott meleg barátjaival egy éjszakai buszon, amikor két húszas éveiben járó férfi megjegyzéseket tett a melegekre („köcsögök”, „hú, de meleg van itt”). Amikor a buszról szálltak le, a két férfi közvetlen az áldozat mögött állt, és rákiabáltak „húzzál már, te hülye buzi”. Az áldozat hátrafordult, erre ököllel arcon ütötték. Az áldozat erre káromkodni kezdett, mire a két férfi a földre teperte és többször ököllel megütötte.

A rendőrség először testi sértésnek minősítette az esetet, és megtagadta a sértett megfelelő jogi minősítésre vonatkozó kérésének jegyzőkönyvezését, amelyet végül csak a feljelentés felvételekor jelen lévő sértetti képviselő kifejezett kérésére rögzítettek. Két hónap múlva a már helyes minősítés alapján folyó eljárást felfüggesztették, mivel az elkövetőket nem sikerült beazonosítani.

10. MISKOLC (2013. JANUÁR 14.): A sértettek és egy tanú beszámolója szerint az elkövető nyíltan kifejezte romaellenes érzéseit mind általánosságban, mind célzottan a roma sértettekkel szemben („dögöljön meg az összes cigány”, „rohadjon meg mind”, „bűdös cigányok”) illetve feljűk ütött, ami részben eltalálta őket. A lányok a további fizikai támadást úgy tudták elkerűlni, hogy egy ott várakozó ismeretlen nem-roma férfi a védelműkre kelt. A cselekmény elkövetése során használt kifejezések ellenére azt csupán garázdaságnak minősítették. A sértetti képviselő közösség tagja elleni erőszak megállapítására tett indítványt az eljárás során, ennek azonban a nyomozó hatóság nem adott helyt.

11. DERESTV EUROGAMES ESET (2013. JÚNIUS 24.): 2013. június 27. és július 1. között Budapesten tartották a Eurogames európai szintű LMBT sporteseményt, amelyre több ezer LMBT versenyző érkezett Európa számos országából. 2012. június 24-én a deres.tv szélsőjobboldali hírportál „Indul a vadászszезon! Egy helyen a buziolimpia szervezőinek névsora, hamarosan a köcsögök szállás-helyei címmel” tett közzé cikket. A cikk 31 személy nevét és Facebookról letöltött képét tartalmazta, a szerzők szerint ők a rendezvény szervezői. A cikk szerint „minden erőnkkel, a lehetséges eszközökkel a lehető legnagyobb mértékű ellenállást kell tanúsítanunk”, a cikk saját bevallása szerint azzal a céllal tette közzé a listát, hogy segítse a „buzivadászokat”.

A rendőrség a közösség tagja elleni erőszak előkészülete miatt indult nyomozást bűncselekmény hiányában megsűntette, végűl panasz alapján az ügyészség a nyomozás folytatására utasította a nyomozó hatóságot.

12. PRIDE VÁROSLIGET, BUDAPEST (2013. JÚLIUS 6.): Az áldozatok 2013-ban a Budapest Pride indulási helyszínére tartottak, kezűkben egy nagy feltekert zászlóval. Néhányszáz méterre a gyűlekező ponttól három húszas éveiben járó fiatal férfi megállította őket, és megkérdezte, hogy a Pride-ra tartanak-e. Az egyik elkövető támadóállást vett fel, és megrűgta az egyik meleg férfit, aki ennek hatására a földre esett. Egy fiatal pár is látta az esetet, akik rendőrért kiáltottak, erre a támadók elfutottak. Az áldozatok találtak egy rendőrautót a közelben, a rendőrök felajánlották, hogy a megrűgott férfit a parkban körbeviszik autóval, hátha be tudja azonosítani az elkövetőket. Az egyik elkövetőt megtalálták, a rendőrség őrizetbe vette.

A bűncselekményt kifejezett indítvány ellenére is garázdaságként kezelték, a kerületi kapitányság nyomozott, és a nyomozást garázdaság miatti vádemelési javaslattal zárták le. Az ügyészség – tekintetbe véve a sértetti képviselő következetes indítványait – nem emelt vádat, hanem a motiváció tárgyában további nyomozásra utasította a rendőrséget, és immár a hatáskörrel rendelkező BRFK-hoz került a nyomozás. Az eljárásban az elkövető végül a motivációra is kiterjedően beismerő vallomást tett.

13. BICSKE (2013. OKTÓBER 27.): A bicskei menekülttáborban lakó sértettnek útban a vasútállomás felé a parkban két padon ülő, számára ismeretlen férfi azt mondta angolul: *„Black man go back to Africa, here is Hungary, it's not Africa.”* Ezt követően az egyik férfi felállt a padról, és tenyérrel erősen megütötte az arcát. Ahogy védekezésképpen felemelte a kezét az áldozat, a támadó az alkarját kezdte el ütni. Az áldozat próbált elmenekülni, magához vett egy botot, hogyha később mégis feltűnnének, tudjon védekezni, de végül nem használta. A két támadó ismét feltűnt, ahogy közeledtek, egy kést látott az egyik kezében, így futásnak eredt. Egy idő után azonban feltűnt egy autó, amiben többen, nem csak a támadók ültek. A két támadó kiszállt az autóból, utolérték, és egy botszerű tárggyal kezdték el ütlegelni. Ezután az állomásra rohant. A támadók utolérték, és az egyikük ismét ütni kezdte a bottal többek között a fején. Ezután a vasúti sínekre tették, egy ideig ott is ütlegelték a fejét, végül felemelték a sínekről, és a peronra fektették.

Annak ellenére, hogy az eset tényei között egyértelműen mutatkozik a rasszista motiváció, sem a rendőrség, sem az ügyészség nem minősítette közösség tagja elleni erőszakként az ügyet. Több hónapig tartó egyeztetés után, civil szervezetek közreműködése alapján az ORFK utasítására került végül sor az átminősítésre. (További problémákat lásd III. alatt)

I/2. Alulminősítés az eljárás későbbi szakaszában

1. TOROCZKAI KURUC.INFO (2009. JÚNIUS 14.): Az ügy tárgya a 2009-es Pride elleni felhívás jogi minősítése. A kuruc.info az elkövető által közzétett cikk szerint: *„Újra erőt kell mutatnunk”, „Ismét elő kell vennünk a harcosabb énünket, és csattanós választ kell adnunk a nemzetellenes provokációra”, „Tavaly dicsőségesen helyt állt a magyar ellenállás”.* A cikk arról is beszámolt, hogy *„Tavalyhoz hasonlóan ez ügyben egyeztettünk a nemzeti ellenállás mozgalmi és politikai szárnyával is, ahogy a szurkolókkal is”* a Pride megakadályozása érdekében.

Az esetet az eljárás elején közösség tagja elleni erőszak előkészületének és gyülekezési jog megsértése előkészületének minősítették, de vádat már csak utóbbi miatt emeltek, és emiatt is marasztalta a bíróság jogerősen Toroczkait. Nem világos, hogy a közösség tagja elleni erőszaknak az előkészülete miért nem valósult meg akkor, ha a gyülekezési szabadság megsértésének előkészülete megvalósult. Mivel utóbbinak magasabb a büntetési tétele, ezért látszólagos halmazat esetén is amiatt kellett volna elmarasztalni.

2. PRIDE MŰVÉSZ MOZI, BUDAPEST (2010. JÚLIUS 4.): A 15. Budapest Pride LMBT Fesztivál megnyitóját a Művész Moziban tartották 2010. július 4-én. A rendezvény elleni tiltakozásul számos, a szélsőjobboldalra jellemző ruházatott viselő ember jelent meg a mozi körül, s mivel a rendőrség számított az atrocitásokra, jelen volt a helyszínen. Az áldozat a megnyitóra tartott, amikor egy közeli utcában egy nagyobb társaság zaklatni kezdte szóban, majd a társaságból kiváló két fiatal fiú egyike megütötte, a szemüvege leesett.

A rendőrség a helyszínen megkérdezte az áldozatot, hogy szeretne-e eljárást indítani, aki – a támadás és a rendőrségi fellépés alatti sokk miatt – elutasította azt. A rendőrök nem közölték az áldozattal, hogy mivel közösség tagja elleni erőszakról van szó, az eljárás hivatalból el fog indulni. Később indult eljárás közösség tagja elleni erőszak miatt, de az ügyészség visszaminősítette az esetet garázdaságnak. A minősítéssel szembeni panaszt az ügyészség elutasította. Az elutasításban az ügyészség arra hivatkozott, hogy bár a független tanúk a „köcsög” sértő szó elhangzását egybehangzóan állították, a sértett nem emlékezett egyértelműen, hogy a „köcsög” vagy a „buzi” szó hangzott el, az elkövetők pedig tagadták, hogy ilyet mondtak volna, a sértő kifejezés elhangzása így nem volt bizonyítható. Az ügyészség azt is megjegyezte, hogy a „köcsög” szitokszó, az egyébként is sértő céllal általánosan használt gúnyos megszólítás nem jelenti feltétlenül a sértettet nemi identitásában bántó szándékot. Az ügyészség figyelmen kívül hagyta, hogy az esetre egy Pride rendezvény közvetlen közelében és idejében került sor, hogy a környezettanulmány alapján az egyik elkövető kifejezetten homofób nézeteket vall, hogy szélsőséges nézeteire ruházata, kinézete is utalt, valamint hogy az eset körülményei alapján (helyszínen hosszan várakozás) megállapítható, hogy az elkövetők csoportja kifejezetten a rendezvény miatt tartózkodott a helyszínen.

Általános értékelés

Az esetek egy nem jelentéktelen részében a büntetőeljárési jogorvoslatok kimerítése alkalmas eszköznek bizonyul a téves hatósági döntés korrekciójára. A probléma az, hogy e korrekciós mechanizmusnak másodlagos eszköznek kellene lennie, főszabályként elvárható, hogy a rendőrségi minősítés helyes legyen, hiszen nem minden sértett esetében biztosítható a magas színvonalú, specializált sértetti jogi képviselő. A fenti esetleírásokban van példa arra is, hogy nem a formális jogorvoslati rend, hanem a civil szervezetek és a hatóságok közötti egyeztetések, illetve részben a nyilvánosság nyomása eredményezi csak a helyes minősítést. Ezért a nyomozó hatóságok munkájának fejlesztése e területen kiemelten fontosnak tűnik. Fontos tudatosítani a nyomozóhatóságokban, hogy ha az előítéletes motiváció gyanúja merül fel egy erőszakos vagy garázda magatartás kapcsán, akkor az eljárást hivatalból meg kell indítani, függetlenül az okozott sérülés gyógytartamától.

Az eljárás sikere (a megfelelő minősítés és annak megfelelő büntetés kiszabása) szempontjából kritikus jelentősége van annak, hogy a gyűlölet-motivációra az eljárás elejétől megfelelően tekintettel vannak-e a nyomozó hatóságok. Ha a minősítő körülményre nem fordítanak megfelelő figyelmet, elmulaszthatják megtenni azokat a – később esetleg nem is pótolható - nyomozati lépéseket, amelyek a motiváció feltárásához szükségesek.

Végül kérdéses, hogy a nyomozó hatóság a felsorolt esetekben miért nem tekinti kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartásnak a cselekményeket akkor, amikor azokat nyilvános helyen követik el (így alkalmasak arra, hogy másokban megbotránkozást vagy félelmet keltsenek), ugyanis ezen okból álláspontunk szerint több, már megszüntetett eljárásban nyomozni kellett volna.

II. Rendőri intézkedések elmulasztása

1. PRIDE MŰVÉSZ MOZI, BUDAPEST (2010. JÚLIUS 4.) (Az esetleírást ld. az I/2/2. alatt.): A rendőri fellépéskor a támadók még a helyszínen voltak, ám nem őket állították elő, hanem az áldozatot igazoltatták és kérdezték ki. Csak a helyszínen tartózkodó LGBT aktivistáknak volt köszönhető, akik az elkövetők után eredtek, hogy a rendőrség végül elkapta az elkövetőket. A rendőrség a helyszínen megkérdezte az áldozatot, hogy szeretne-e eljárást indítani, aki - a támadás és a rendőrségi fellépés alatti sokk miatt - elutasította azt, pedig közösség tagja elleni erőszak megalapozott gyanúja esetén az eljárást hivatalból kellett volna megindítani.

2. DEVECSEK (2012. AUGUSZTUS 5.) (Az esetleírást ld. az I/1/8. alatt.): igazoltatások, előállítások, térfelügyelő kamerák felvételeinek beszerzése elmaradt – ezek miatt az elkövetőket nem tudták azonosítani, így felfüggesztették a büntetőeljárást, amit ismeretlen tettes ellen indítottak. Az igazoltatások és az oszlatás elmaradása miatti panaszeljárások azóta is folyamatban vannak – az eltelt idő önmagában jelzésértékű a rendőrségi törvény szerinti jogorvoslat hatékonyságát illetően.

3. MILLA-TÜNTETÉS, BUDAPEST (2012. OKTÓBER 23.): Az Egymillióan a Magyar Sajtószabadságért ellenzéki szervezet okt. 23-i ünnepi rendezvénye és tüntetése mellett ellendemonstrációt tartott egy kb. 100 fős radikális jobboldali csoportosulás "Rendszervágás" elnevezéssel. Szász Barna Domonkos, az Index hírportál tudósítója videófelvételt készített, az ellendemonstráció résztvevői közé állt kollégájával együtt. A demonstráció kb. tíz résztvevője körülállta, lökdöste őket, és egyre indulatosabban kiabálták, hogy állítsák le a felvételt, és *"menjenek vissza a metéltfarkúak közé"*. A sértett közölte, hogy a munkáját végzi, de pár perc után leengedte a kamerát a nyilvánvalóvá vált veszélyhelyzet miatt. Ezt követően egy tüntető egy társa által támogatva odalépett hozzá, és megütötte az orrát. A sértett orra eltört. A sértett és tudósító társa kimenekültek az ellendemonstráció területéről.

A tüntetések biztonságának őrzésére kirendelt készenléti rendőrök sorfala néhány méterre állt az incidens helyszínétől, de a világosan észlelhető lökdösődésnél nem avatkoztak be, s bár a sértett értesítette őket az esetről, két tanú pedig felhívta a figyelmüket, hogy a támadó pár méterrel arrébb megtalálható, és épp egy láncot teker a kezére, a rendőrség nem tette meg a szükséges intézkedéseket az elkövetővel szemben, és nem oszlatta fel a jogellenes demonstrációt. Ezt a mulasztást a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak az ORFK döntésével szembeni kereset alapján indult eljárásban meghozott, 2013. december 17-én kelt határozata is megállapította. A 2014. április 2-i Kúria döntés szerint az agresszív tömeggel szembeni intézkedések elmaradása nem vizsgálható, mert erre vonatkozóan nem volt kifejezett panasz: ezzel szemben a panasz a rendőri intézkedések hiányára általában is utalt. Az ORFK tehát csak a panaszossal szembeni támadás miatti intézkedések elmulasztása miatt vizsgálódik újra. A panaszossal szembeni támadás miatt közösség tagja elleni erőszak minősítéssel emeltek vádat.

4. CEGLÉD (2012. AUGUSZTUS 18.): 20-30 fős rasszista, fenyegető felvonulás a cigányok lakta utcákban, amelynek során gázpisztolyból lövéseket is adtak le. Nem oszlattak, nem igazoltattak, nem állítottak elő senkit, a kifejezett állampolgári segítségkérés ellenére sem. Később indult eljárás mind a romákkal, mind a szélsőségesekkel szemben, jelenleg bírósági szakban van mindkét ügy. A romák elleni vád garázdaság, a szélsőségesek ellen pedig közösség tagja elleni erőszak.

5. PRIDE, BICIKLIS FÉRFI, BUDAPEST (2013. JÚLIUS 6.): Az áldozat a Budapest Pride felvonuláson vett részt, és hazafelé tartott egy barátnőjével. Egy biciklit tolt, amelyhez kis szivárványzászló volt rögzítve. Egy nagyobb csoport szélsőjobboldali ellentüntető útjukat állta, „*Mocskos buzik, mocskos buzik!*” szöveget skandálták. Amikor az áldozat elhaladt mellettük, a társaság egy férfi tagja letépte a szivárványzászlót a kerékpárról, majd a csoporthoz tartozó nő letépte az áldozatról a szivárványkokárdát, miközben ezt kérdezte: „*Nem szégyelled magad?*” Amikor az áldozat erre azzal válaszolt, hogy „*nem*”, a nő hátulról nyakon ütötte az áldozatot. Egy rendőr közbelépett és szétválasztotta őket. Az egész támadást egy napilap forgatóstábjá megörökítette, és széles körben nyilvánosságra hozta az újság honlapján.

A támadást megszakító rendőr nem állította elő a támadót és nem igazoltatta. Nyomozás később a honlapon megjelent hír alapján indult, ezzel párhuzamosan az áldozat is feljelentést tett, megnevezve az elkövető személyazonosságát is. Az ügyben vádemelésre került sor közösség tagja elleni erőszak miatt.

6. PRIDE BIHARI UTCA, BUDAPEST (2013. JÚLIUS 6.): A széles nyilvánosságot kapott 2013-as eset, amelynek során egy nagyobb csoport három meleg férfit bántalmazott. A helyszínre érkező rendőrök az áldozatok kifejezett kérése ellenére sem intézkedtek, nem igazoltatták őket, nem állították őket elő, ezzel szemben a sértetteket igazoltatták. Az Rtv. szerint mind az igazoltatás, mind az előállítás kötelező lett volna. Az eset után a rendőrség félrevezető tájékoztatást adott ki, amely szerint az áldozatok maguk mondták, hogy nem tudnák azonosítani az elkövetőket, és orvosi vizsgálatnak sem vetették alá magukat. Két nappal később kihallgatták a sértetteket tanúként és közösség tagja elleni erőszak miatt megindult a nyomozás.

7. PRIDE HASBARÚGÁS, BUDAPEST (2013. JÚLIUS 6.): A sértett a Budapest Pride felvonulás záróeseményére tartott barátjával és annak barátnőjével. Néhány sarokra a rendezvénytől egy 5-6 fős, a szélsőjobboldalra jellemző ruhába öltözött férfi haladt el mellettük, egyikük lágyékon rúgta az áldozatot, majd azt kiáltotta neki „*Na mi van, te buzi!*”. Az áldozat a földre esett. Az áldozat súlyos sérülést szenvedett, belső vérzése volt. Kórházi kezelésre szorult, a kórházból két nap után saját felelősségre távozott.

Az áldozat barátja a közelben állomásozó rendőrhöz szaladt és segítséget kért, aki azonban nem volt hajlandó semmit sem tenni, csak ennyit mondott: „*nem kell demonstrálni, akkor nem fordul elő az ilyesmi*”. Két napos kórházi kezelés után az áldozat elment bejelenteni az esetet a helyi rendőrkapitányságra, ahol elutasították a feljelentés felvételét, és arra kérték, emailben tegye azt meg. Az emailben küldött feljelentés után a sértettet az V. kerületi kapitányságra idézték be tanúkihallgatásra. A nyomozást garázdaság miatt indították meg, panasz alapján minősítették át közösség tagja elleni erőszakká. Mivel az elkövetőket nem sikerült azonosítani, felfüggesztették a nyomozást, amiről elmulasztották értesíteni a sértettet.

8. BASEBALL ÜTŐ, BUDAPEST (2013. AUGUSZTUS 14.): Az áldozatok egy buliból tartottak hazafelé hajnali 3 órakor, amikor egyikőjük cigarettáért betért egy dohányboltba. A két másik áldozat csókolózni kezdett a bolt előtt. Egy közeli éjjelnappali boltból két férfi jött elő, és zaklatni kezdte a fiatalokat: „*Buzik! Ne itt buziskodjatok! Húzzatok el innen!*” Amikor a fiúk nem hagyták abba a csókolózást, az egyikőjük bement a boltba és egy baseball-ütőt hozott elő, amellyel fenyegető mozdulatokat tett.

A sértettek rendőrt hívtak. A rendőrég több mint fél órával később ért a helyszínre. A fiúk ragaszkodtak hozzá, hogy a rendőrség az elkövető ellen eljárást indítson, de a rendőrök közölték velük, hogy maradjanak nyugton, mert őket is be lehetne vinni, amiért közszeméremsértően viselkedtek. A rendőrök közölték, ha feljelentést kívánnak tenni, azt a rendőrsön tudják megtenni. Az elkövetőket nem állították elő. A rendőrök bementek ugyan a boltba, de nem kutatták azt át alaposan a baseball ütő fellelése érdekében. Az ügy nagy médianyilvánosságot kapott. Az ügyben később nyomozás indult, a napokkal később helyszínelő rendőrök azonban a baseball ütőt már nem találták meg.

Általános értékelés

Az esetekből világosan látszik, hogy a rendőrség nem ritkán olyankor sem intézkedik egy gyülekezés esetén, amikor annak jogsértő volta mellett rendkívül erős bizonyítékok állnak közvetlen rendőri észlelés alapján a hatóság tagjainak rendelkezésére. A gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján ha egy gyülekezés bűncselekményt valósít meg, illetőleg, ha mások jogait vagy szabadságát sérti, azt a rendőrség mérlegelés nélkül köteles feloszlatni. Az olyan nyilvánvaló esetekben sem került erre sor a közelmúltban, mint a devecseri vagy a 2012. októberi Milla-tüntetés ügyek.

Az esetek arra is rávilágítanak, hogy gyakran olyankor is tétlen a rendőrség, amikor nem a Gytv. előírásából fakadóan kellett volna intézkedni bűncselekmény – nem is egyszerű, hanem megalapozott – gyanúja miatt, hanem a rendőrségi törvény alapján, a konkrét elkövetővel szemben. Az emiatt indult panaszeljárások rendkívül elhúzódó volta (amiben közrejátszik, hogy a rendőrség nem hajlandó helyt adni olyan panasznak, ami miatt Európa sok országában rendőri vezetőket menesztenének azonnali hatállyal) lényegében hatástalanítja a jogorvoslatot: az, hogy három év múlva megállapítják egy intézkedés elmulasztásának jogellenességét, bizonyosan nem hatékony jogorvoslati eljárás.

Ezt a kritikát megalapozza az a tény, hogy a nevezett ügyekben később külön feljelentésre büntetőeljárás indult – amiből következik, hogy az Rtv. által megkövetelt gyanúnál erősebb indokok szóltak az intézkedési kötelezettség mellett -, és súlyosítja az, hogy a helyben elmulasztott intézkedések miatt sokszor nem sikerült az elkövető(ke)t azonosítani, így a büntetőeljárást fel kellett függeszteni, vagy egyébként bizonyítékot nem sikerült beszerezni. Ezek a mulasztások a büntetőeljárások eredményességét veszélyeztették.

III. Nyomozati lépések elmulasztása

1. GYÖNGYÖSPATA (2011. MÁRCIUS 10.) (Az eset leírását ld. az I/1/2. alatt): A nyomozó hatóság több tanú meghallgatását elmulasztotta és megszüntető határozatának indokolása számtalan ponton hiányos, ellentmondásos illetve szakszerűtlen volt. A határozat elleni panaszt a Gyöngyösi Városi Ügyészség elutasította.

2. GYÖNGYÖSPATA (2011. ÁPRILIS 16.) (Az eset leírását ld. az I/1/4. alatt.): A helyszínelő rendőr elmulasztotta az elkövetés eszközét lefoglalni, ezt a hibát utóbb a megyei rendőrkapitányság is elismerte. Néhány nappal később az egyik sértett felismerte az elkövetőket az utcán, ám a helyszínen lévő rendőr nem intézkedett velük szemben.

3. PRIDE SZENT KORONA VIDEÓS ESET (2011. JÚNIUS 18.): Az áldozatot és barátját a Pride felvonulásról távozva az egyik mellékutcában, a rendezvényhez közel 15-20 ellentüntető vette körbe. Azt kérdezték az egyik áldozattól, hogy „buzi-e”, majd hogy „antifasiszta-e”. Mivel az egyik áldozaton török feliratos póló volt, arra is rákérdeztek, hogy török-e. Az áldozat megkérdezte, hogy miért csinálják ezt, erre bántalmazni kezdtek: ököllel arcon ütötték, napszemüvege leesett, gyomron vágták, többször megrúgták. Az elkövetők a támadás alatt „mocskos török buzinak” nevezték. Ugyanazon a napon videofelvétel került fel az esetről a Szent Korona Rádió szélsőjobboldali portálra az alábbi címmel: „Buzit vertek a hazafiak”.

A nyomozást a rendőrség idő előtt felfüggesztette: miután kiderült, hogy a portált külföldről működtetik, a rendőrség nem próbálta meg lenyomozni a portál üzemeltetőjét. Az áldozat ennek kapcsán panaszt tett a rendőrségen, de azt az ügyészség elutasította.

4. BUDAPEST, MARGIT KRT-I KOCSMA (2011. DECEMBER): 2011 decemberében a Margit körúton lévő sörözőben az áldozat vélt zsidó származását illető szidalmazás közepette két kopasz, bomberdzsekis férfi tetteleg bántalmazta a sértettet, aki az esemény során nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. Tizenkét tanú meghallgatására vonatkozó indítványok közül egynek sem adtak helyt, a felfüggesztő határozatot nem kézbesítették a sértettnek (és jogi képviselőjének sem). A felfüggesztő határozat ellen a tudomásszerzést követően benyújtott panasz alapján újraindult a nyomozás a hatáskörrel rendelkező megyei kapitányságon (BRFK), 2013 tavaszán. Azóta számos nyomozati cselekményt elvégzett a BRFK, azonban sikertelenül, az elkövetőket nem sikerült beazonosítani. Az időmúlás, az eredetileg elmulasztott nyomozati cselekmények nagyban hozzájárultak az eljárás felfüggesztéséhez.

5. LÖVÖLDE TÉRI ESET (2012. MÁRCIUS 22.) (Az eset leírását ld. az I/1/6. alatt): A sértett a bűncselekmény helyszínére kiérkező rendőröknek kifejezetten felhívta a figyelmét, hogy az elkövetők eldobtak egy sörösdobozt, amelyen újlényomatok lehetnek, a rendőrség azonban a dobozt nem gyűjtötte be.

6. BUDAPEST, FERENCIEK TERE MELEGVERÉS (2012. DECEMBER 16) (Az eset leírását ld. az I/1/9. alatt): Az iratismertetésen derült ki, hogy bár a feljelentésben azt a sértett kifejezetten kérte, a rendőrség csak hónapokkal később kísérelte meg a térfelügyelő kamerák felvételeinek beszerzését, amikor a felvételeket már megsemmisítették. A kamerafelvételek beszerzésének elmulasztása komoly szerepet játszott abban, hogy az elkövetőket a nyomozás során nem sikerült beazonosítani. A rendőrség a hibát hivatalos formában is elismerte.

7. PRIDE 2012, BUDAPEST (2012. JÚLIUS 7.): A felismerésre bemutatást szakszerűtlenül hajtották végre (csak fénykép alapján került rá sor), a térfigyelő kamerák felvételeinek beszerzése elmaradt.

8. DERESTV EUROGAMES ESET (2013. JÚNIUS 24.) (Az eset leírását ld. az I/1/11. alatt): Miután a nyomozás során kiderült, hogy az oldalt külföldről üzemeltetik, a rendőrség a nyomozást felfüggesztette, nemzetközi jogsegély keretében adatok beszerzését nem kísérelte meg. A határozatot a sértetti képviselő megpanaszolta, az ügyészség a nyomozás folytatását rendelte el. A rendőrség megkísérelte néhány újabb tanú kihallgatását, de a nemzetközi jogsegélykérelmet továbbra sem, a nyomozást ismét felfüggesztették.

9. PRIDE BICIKLIS FÉRFI, BUDAPEST (2013. JÚLIUS 6.) (Az eset leírását ld. az II/5. alatt): Bár az ügy előadója a videófelvétel alapján képeket tartalmazó nyilvános felhívást állított össze a támadó nő társaságában található további személyek beazonosítására, és azt továbbította közzétételre az ORFK Kommunikációs Szolgálatának, utóbbiak nem tették közzé a felhívást (ennek oka egyelőre nem tisztázott).

10. BICSKE (2013. OKTÓBER 27.) (Az eset leírását ld. az I/1/13. alatt): Az, hogy ilyen súlyú cselekmény esetén az őrizetbe vétel elmarad, nehezen védhető a vonatkozó jogszabályok és a gyakorlat ismeretében – a cselekmény helyes minősítés esetén 12 évig terjedő szabadságvesztéssel is büntethető (Btk. 216. § (3) bekezdés a) és e) pontja szerint minősülő közösség elleni erőszak és súlyos testi sértés kísérletének minősített esete – Btk. 164. § (6) e) pontja). A felismerésre bemutatás megtörtént, de fénykép alapján, holott a Be. 122. § (1) bekezdése szerint erre csak akkor van mód, ha más lehetőség nem áll rendelkezésre.

Általános értékelés

Általános problémának tűnik, hogy a nyomozó hatóságok elmulasztják meghallgatni a tanúkat, a térfigyelő kamerák felvételeit az azokon tárolt adatok törléséig nem szerzik be (nem mindegy, hogy 100 méterrel a cselekmény helyszínétől milyen magatartást tanúsítottak az elkövetők, pl. ha egy Pride menet résztvevőivel szemben ellenségesen léptek fel, de csak utána bántalmazták a menet résztvevőit, akkor a motiváció szempontjából jelentős az elkövetést közvetlenül megelőző magatartás), a motívumra feltárás érdekében házkutatást nem rendelnek el, környezettanulmányt nem végeznek el abból a célból, hogy az elkövetőnek egyébként milyen az életvezetése (otthon tele van-e a fala szélsőséges szimbólumokkal, nyilvános fórumokon milyenek a megszólalásai, stb.), és a kihallgatás során is elmulasztják feltenni a motivációval kapcsolatos kérdéseket, a kapcsolati háló felkutatása elmarad, stb. Mindezen bizonyítási eszközök beszerzésének elmulasztása azzal a következménnyel járhat, hogy a vádemelés során, illetőleg a bírósági szakban sem az ügyész, sem a bíróság nem lesz azoknak az információknak, bizonyítékoknak a birtokában, amelyek alapján az előítélet motívumnak megfelelő minősítés megtörténhetne.

IV. Jogorvoslathoz való jog szűk tere

A téves minősítéssel szemben esetlegesen ismeri el a jogorvoslathoz való jogot a gyakorlat. A bicskei ügyben (I/1/13.) expressis verbis elutasító álláspontra helyezkedett az ügyészség. Az elutasító álláspont szerint a jogi minősítés nem tekinthető olyan, a sértett jogát vagy jogos érdekét közvetlenül érintő intézkedésnek, amelyet egyet nem értés esetén a sértett vagy képviselője panasszal sérelmezhetne. Ugyanakkor az egyik gyöngyöspatai (I/1/2.), a Lövölde téri (I/1/6.) és a Pride Művész mozi (I/2/2.) ügyekben érdemben elbírálták a panaszokat.

Álláspontunk szerint a sértettnek nyilvánvalóan jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az elkövetőt azért vonják felelősségre, amit elkövetett. Egyrészt az állami büntetőmonopólium feltételezi azt, hogy ha a sértett – nagyon helyesen – nem vonhatja felelősségre az elkövetőt, akkor az állam a helyes minősítés esetén alkalmazható büntetési tételkeretben szabja ki a szankciót. Ellenkező esetben az elkövetett cselekmény megtorlatlan marad. Másrészt a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti polgári peres eljárásban sem mindegy, hogy pl. valaki egy zaklatás vagy egy rasszista erőszakos cselekmény áldozata, hiszen a kártérítés (sérelemdíj) mértékét nyilvánvalóan befolyásolja az, hogy milyen súlyú bűncselekmény áldozata a sértett. Végül, de nem utolsó sorban, a közösség tagja elleni erőszak tényállásának kiemelkedő védett jogi tárgya a sértettnek az egyenlő emberi méltósághoz való joga (hiszen ezért helyezte el a jogalkotó az „Emberi méltóság és más alapvető jogok” c. fejezetben a Btk-n belül), így a rasszista vagy egyéb előítéletes nézetből elkövetett cselekmények megfelelő minősítése a sértettnek alapvető jogát érinti.

Ezért álláspontunk szerint ügyészségi körlevél kiadása szükséges a joggyakorlat egységesítése érdekében. Amennyiben az ügyészség álláspontja szerint a tárgyalt esetben panaszjog nem lenne, akkor jogszabály-módosítás szükséges. Ebben az esetben a javasolt jogszabály szöveg a következő:

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § -a a következő (2b) bekezdéssel egészül ki:

“A bűncselekmény sértettje a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt legkésőbb a nyomozás iratainak ismertetéséig bármikor panasszal élhet.”

Ezzel egy időben szükséges előírni a Be. 169. § (1) bekezdésében, hogy a cselekmény minősítéséről az ügyész vagy a nyomozó hatóság külön határozatot hoz, vagyis a nevezett jogszabályhely felsorolását e körben ki kell egészíteni. A minősítésről szóló külön határozatnak a panaszjog mellett további előnyei is lennének: sokkal átláthatóbbá válna a sértettek számára az eljárás folyamata, és az ENYÜBS adatlap kitöltésével sem kellene a nyomozás lezárását megvárni. A statisztikai lapnak az eljárás lezárultát követő kitöltése jelenleg azzal a következménnyel jár, hogy az ilyen ügyek a statisztikában hónapokig, évekig nem jelennek meg, lehetetlenné téve az aktuális bűnözési és bűnüldözési folyamatok figyelemmel kísérését.

GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ELLENI MUNKACSOPORT

A Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoportot az Amnesty International Magyarország, a Háttér Társaság, a Magyar Helsinki Bizottság, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, valamint a Társaság a Szabadságjogokért hozta létre 2012 elején, hogy összefogja a gyűlölet-bűncselekmények elleni fellépés területén működő magyarországi civil szervezeteket. A munkacsoport munkájában az alapító szervezetek képviselői mellett az e területen jártas szakemberek is részt vesznek.

A munkacsoport fő célkitűzése a gyűlölet-bűncselekmények jelenségének visszaszorítása. Ennek érdekében az alábbi célokért dolgozik:

- » a gyűlölet-bűncselekmények elleni hatékonyabb állami fellépés jogszabályi és intézményi feltételeinek megteremtése;
- » az áldozatok bátorítása a jogi eljárások megindítására;
- » a gyűlölet-bűncselekményekkel szemben elutasító társadalmi közeg kialakítása.

GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ELLENI MUNKACSOPORT

www.gyulotellen.hu - info@gyulotellen.hu

